

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2010

GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

Klucz punktowania odpowiedzi

MAJ 2010

Zadanie 1.

Korzystanie z informacji	Podanie na podstawie mapy i fotografii charakterystycznych cech wskazanego obszaru	0–1
--------------------------	--	-----

1 p. – za podanie dwóch poprawnych walorów środowiska przyrodniczego, które sprzyjały budowie zamku

Przykład poprawnej odpowiedzi

- duże nachylenie stoku wzniesienia
- obecność skał jako budulca (wapienie)

Zadanie 2.

Korzystanie z informacji	Wykonanie pomiarów na podstawie mapy	0–1
--------------------------	--------------------------------------	-----

1 p. – za zapisanie właściwej litery, którą oznaczono obiekt o największej wartości azymutu

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 3.

Korzystanie z informacji	Opisanie i wyjaśnienie na podstawie mapy zdarzeń, zjawisk i procesów	0–1
--------------------------	--	-----

1 p. – za podanie dominującego rodzaju erozji rzecznej wraz z uzasadnieniem

Poprawna odpowiedź

erozja boczna

Przykład uzasadnienia

występowanie meandrów

Zadanie 4.

a)

Korzystanie z informacji	Uszeregowanie wydarzeń, które doprowadziły do powstania pustyni	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za wybór czterech właściwych wydarzeń i ich chronologiczne uszeregowanie

Poprawna odpowiedź

W kolejności: B, E, D, C

b)

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością klimatycznego zróżnicowania Ziemi	0–1
-------------------------	---	-----

1 p. – za poprawne przyporządkowanie trzech obszarów do danych klimatycznych

Poprawna odpowiedź

W kolejności: Sahara, Błędownska, Gobi

Zadanie 5.

Korzystanie z informacji	Porównanie obszarów przedstawionych na mapie	0–2
--------------------------	--	-----

2 p. – za podanie trzech poprawnych różnic

1 p. – za podanie dwóch poprawnych różnic

Przykład poprawnej odpowiedzi

- większe deniwelacje terenu w polu F4 niż w F5
- większe zalesienie w polu F4 niż w F5
- lepiej rozwinięta sieć wód powierzchniowych w polu F5 niż w F4

Zadanie 6.

Tworzenie informacji	Zaproponowanie rozwiązania problemu istniejącego w środowisku geograficznym	0–1
----------------------	---	-----

1 p. – za poprawne rozmieszczenie sygnatur wyciągu narciarskiego, drogi dojazdowej i parkingu

Przykład poprawnej odpowiedzi

Wyciąg na północnym stoku Margloka lub Kamyka. Droga dojazdowa odchodząca od drogi nr 791, dochodząca do parkingu zlokalizowanego u podnóża stoku.

Zadanie 7.

Korzystanie z informacji	Wykonanie na podstawie mapy obliczeń matematyczno- -astronomicznych	0–1
--------------------------	--	-----

1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik

Przykład poprawnego rozwiązania

$$h = 90^\circ - 50^\circ 22' - 23^\circ 26'$$

$$h = 16^\circ 12'$$

Wysokość górowania Słońca $16^\circ 12'$

Uwaga: Aktualna wartość deklinacji Słońca w dniu przesilenia zimowego wg *Rocznika Astronomicznego* to $-23^\circ 26'$. Uznajemy również wynik obliczony na podstawie przyjętej przez zdających wartości deklinacji $-23^\circ 27'$.

Zadanie 8.

Korzystanie z informacji	Wykonanie obliczeń matematyczno-astronomicznych	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik

Przykład poprawnego rozwiązania

Różnica czasu

$$12^{00} - 4^{40} = 7 \text{ h } 20 \text{ min}$$

Różnica długości geograficznej

$$1\text{h} - 15^\circ$$

$$7\text{h } 20 \text{ min} - x$$

$$x = 110^\circ$$

$$20^\circ\text{E} - 110^\circ = 90^\circ\text{W}$$

Długość geograficzna Nowego Orleanu 90°W

Zadanie 9.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością cech ukształtowania powierzchni Ziemi	0–2
-------------------------	---	-----

2 p. – za poprawne oznaczenie sześciu zdań

1 p. – za poprawne oznaczenie czterech lub pięciu zdań

Poprawna odpowiedź

W kolejności: F, P, F, P, P, F

Zadanie 10.

a)

Korzystanie z informacji	Analizowanie przekroju geologicznego	0–1
--------------------------	--------------------------------------	-----

1 p. – za wpisanie trzech poprawnych określeń dotyczących przekroju geologicznego

Poprawna odpowiedź

W kolejności: później, jurze, piaski i gliny

b)

Korzystanie z informacji	Analizowanie przekroju geologicznego	0–1
--------------------------	--------------------------------------	-----

1 p. – za poprawne określenie wieku względnego wskazanej warstwy

Przykład poprawnej odpowiedzi

Warstwa wapieni jest starsza od piasków i glin, a młodsza od bazaltów.

Zadanie 11.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością przebiegu zewnętrznych procesów geologicznych na obszarze Polski	0–2
-------------------------	--	-----

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch lub trzech wierszy

Poprawna odpowiedź

Czarny Staw – lodowiec górski – egzaracja

Klif w Jastrzębiej Górze – morze – abrazja

Mierzeja Helska – morze – akumulacja

Wydm w Słowińskim Parku Narodowym – wiatr – akumulacja

Zadanie 12.

Korzystanie z informacji	Klasyfikowanie form rzeźby terenu	0–1
--------------------------	-----------------------------------	-----

1 p. – za wpisanie do odpowiednich komórek tabeli nazw trzech form oraz ich oznaczeń

Poprawna odpowiedź

Formy polodowcowe utworzone w wyniku akumulacji:

sandr – B

wzgórze moreny czołowej – C

Forma polodowcowa utworzona w wyniku erozji:

pradolina – A

Zadanie 13.

Tworzenie informacji	Przedstawienie za pomocą modelu przyczynowo-skutkowego współzależności w systemie człowiek – środowisko przyrodnicze – gospodarka	0–1
----------------------	---	-----

1 p. – za poprawne uzupełnienie modelu przedstawiającego przyczyny i skutki powstania osuwiska

Poprawna odpowiedź

Przyczyny: B, C

Skutki: D, F

Zadanie 14.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością właściwości chemicznych wód oceanicznych	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za podanie poprawnej przyczyny zmniejszania się wiosną zasolenia wód w zatokach Morza Białego

Przykład poprawnej odpowiedzi

Dostarczanie rzekami słodkiej wody pochodzącej z topnienia pokrywy śnieżnej.

Zadanie 15.

a)

Korzystanie z informacji	Odczytanie cech reżimów wybranych rzek	0–1
--------------------------	--	-----

1 p. – za uzupełnienie legendy wykresu poprawnymi nazwami rzek

Poprawna odpowiedź

A. Sekwana, B. Dniepr, C. Rodan

b)

Korzystanie z informacji	Wykorzystanie informacji przedstawionych na wykresie do wyjaśnienia przyczyn zróżnicowania reżimów rzek	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za wyjaśnienie zróżnicowania przepływu dwóch rzek

Przykład poprawnej odpowiedzi

A. Opady występują we wszystkich porach roku w podobnej ilości, ale zimą jest mniejsze parowanie, dlatego w tym okresie ilość odpływającej wody w rzece jest większa niż w lecie.

C. Topnienie lodowców w górach w okresie lata przyczynia się do maksimum przepływów w tym okresie.

Zadanie 16.

a)

Tworzenie informacji	Formułowanie wniosków dotyczących powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka	0–1
----------------------	---	-----

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch zdań

Poprawna odpowiedź

W kolejności: mniejsze, większe

b)

Tworzenie informacji	Formułowanie wniosków dotyczących powiązań i zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka	0–1
----------------------	---	-----

1 p. – za poprawne sformułowanie prawidłowości

Przykład poprawnej odpowiedzi

Im większe zachmurzenie, tym mniejsza amplituda dobową temperatury powietrza.

Zadanie 17.

a)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie zjawisk klimatycznych na podstawie mapy oraz własnej wiedzy	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za podanie poprawnego wyjaśnienia różnicy między wartościami rocznej sumy opadów atmosferycznych na wskazanych obszarach A i B

Przykład poprawnej odpowiedzi

Różnice wielkości opadów są wynikiem zróżnicowania ciśnienia atmosferycznego – występowania strefy obniżonego ciśnienia w obszarze B i strefy podwyższonego ciśnienia w obszarze A.

b)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie zjawisk klimatycznych na podstawie mapy oraz własnej wiedzy	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za podanie poprawnej przyczyny różnicy między wartościami rocznej sumy opadów atmosferycznych na wskazanych obszarach C i D

Przykład poprawnej odpowiedzi

Obszar C jest pod wpływem zimnego prądu morskiego, a obszar D – ciepłego.

Zadanie 18.

Korzystanie z informacji	Grupowanie obszarów według wielkości przyrostu rzeczywistego ludności	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za poprawne pogrupowanie krajów

Poprawna odpowiedź

Kraje o przyroście rzeczywistym dodatnim: D, E, F, ujemnym: A, B, C

Zadanie 19.

Wiadomości i rozumienie	Przedstawienie skutków migracji na świecie	0–2
-------------------------	--	-----

2 p. – za podanie trzech następstw napływu imigrantów spoza Europy do Francji

1 p. – za podanie dwóch następstw napływu imigrantów spoza Europy do Francji

Przykład poprawnej odpowiedzi

- duża podaż pracowników na rynku pracy we Francji
- wzrost liczebności wyznawców islamu
- powstawanie dzielnic zamieszkałych głównie przez imigrantów

Zadanie 20.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za wpisanie poprawnych nazw dwóch mniejszości narodowych

Poprawna odpowiedź

W kolejności: Białorusini, Ukraińcy

Zadanie 21.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia głównych języków na świecie	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za poprawne uzupełnienie tabeli

Poprawna odpowiedź

W kolejności: Argentyna – F, Brazylia – E

Zadanie 22.

Korzystanie z informacji	Przedstawienie przebiegu i przyczyn procesów demograficznych na danym obszarze	0–2
--------------------------	--	-----

2 p. – za poprawne określenie zmiany tendencji migracji i podanie dwóch przyczyn

1 p. – za poprawne określenie zmiany tendencji migracji bez podania przyczyn

Przykład poprawnej odpowiedzi

Zmiana salda migracji wewnętrznych z dodatniego na ujemne w miastach, z ujemnego na dodatnie na wsi.

Przyczyny zmiany

- wysokie koszty budowy domów i zakupu mieszkań w mieście
- rozwój motoryzacji umożliwiający dojazdy do pracy w mieście

Zadanie 23.

Korzystanie z informacji	Wykonanie obliczeń w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej	0–1
--------------------------	--	-----

1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik

Przykład poprawnego rozwiązania

Liczba kobiet

$$140,0 \text{ mln} - 64,5 \text{ mln} = 75,5 \text{ mln}$$

$$(75,5 : 64,5) \times 100 \approx 117,05 \approx 117$$

Współczynnik feminizacji 117

Zadanie 24.

a)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie na podstawie wykresu oraz własnej wiedzy procesu gospodarczego zachodzącego na danym obszarze	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za podanie poprawnej dekady o największym wzroście produkcji stali i jego przyczyny

Przykład poprawnej odpowiedzi
1971–1980 (lata siedemdziesiąte)

Przyczyna

Rozpoczęcie wielkich materiałochłonnych inwestycji i uruchomienie produkcji w wielu nowych zakładach wykorzystujących stal jako surowiec.

b)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie na podstawie wykresu oraz własnej wiedzy procesu gospodarczego zachodzącego na danym obszarze	0–1
--------------------------	---	-----

1 p. – za podanie poprawnej przyczyny wzrostu produkcji stali po 2000 r.

Przykład poprawnej odpowiedzi

Wzrost zapotrzebowania na stal na rynku krajowym i światowym (np. w krajach Azji).

Zadanie 25.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością czynników lokalizacji wybranych gałęzi przemysłu w Polsce	0–2
-------------------------	---	-----

2 p. – za skreślenie właściwych nazw trzech województw, w których nie występują zakłady o opisanej lokalizacji

1 p. – za skreślenie właściwych nazw dwóch województw, w których nie występują zakłady o opisanej lokalizacji

Poprawna odpowiedź

W kolejności od góry: podlaskie, lubuskie, lubelskie

Zadanie 26.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia i cech okręgów przemysłowych w Polsce	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za podanie poprawnych nazw trzech przedstawionych opisem okręgów przemysłowych Polski

Poprawna odpowiedź

A. Łódzki, B. Krakowski, C. Gdański

Zadanie 27.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia i cech wielkich okręgów przemysłowych na świecie	0–2
-------------------------	---	-----

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy

1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy

lub

1 p. – za poprawne wpisanie nazw okręgów przemysłowych

Poprawna odpowiedź

Wierszami: Minas Gerais E, Shaba F, Uralski C

Zadanie 28.

Wiadomości i rozumienie	Scharakteryzowanie czynników lokalizacji przemysłu	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za uzasadnienie zawierające po jednym poprawnym argumente dla każdej z podanych lokalizacji technopolii

Przykład poprawnej odpowiedzi

Lokalizacja w wielkich metropoliach

Możliwość kooperacji z uczelniami i innymi placówkami naukowo-badawczymi.

Lokalizacja poza strefami zurbanizowanymi

Czyste środowisko niezbędne w procesach technologicznych.

Zadanie 29.

a)

Tworzenie informacji	Przewidywanie skutków działalności gospodarczej w środowisku geograficznym	0–1
----------------------	--	-----

1 p. – za podanie dwóch poprawnych zmian społecznych lub gospodarczych w zagłębiu bełchatowskim

Przykład poprawnej odpowiedzi

- odpływ wykwalifikowanych pracowników do innych regionów (np. do zagłębia legnickiego)
- zmniejszenie wpływów do budżetu władz lokalnych

b)

Tworzenie informacji	Przewidywanie skutków działalności gospodarczej w środowisku geograficznym	0–1
----------------------	--	-----

1 p. – za podanie dwóch poprawnych zmian przyrodniczych w zagłębiu legnickim

Przykład poprawnej odpowiedzi

- zmiany rzeźby terenu (powstanie wyrobiska i zwałowiska)
- powstanie leja depresyjnego

Zadanie 30.

a)

Wiadomości i rozumienie	Scharakteryzowanie wielkich religii na świecie	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za podanie poprawnej nazwy miasta i poprawnej nazwy religii

Poprawna odpowiedź

Nazwa miasta Lhasa, nazwa religii buddyzm

b)

Tworzenie informacji	Przewidywanie zmian w środowisku geograficznym	0–1
----------------------	--	-----

1 p. – za podanie dwóch poprawnych konsekwencji wybudowania linii kolejowej, których mogą obawiać się rdzenni mieszkańcy Tybetu

Przykład poprawnej odpowiedzi

- przyspieszenie rabunkowej eksploatacji surowców naturalnych
- zagrożenie tożsamości Tybetańczyków wskutek wzrostu liczby osadników chińskich

Zadanie 31.

a)

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia obszarów produkcji energii elektrycznej na świecie	0–1
-------------------------	---	-----

1 p. – za wpisanie właściwej litery, którą oznaczono położenie Zapory Trzech Przełomów

Poprawna odpowiedź

D

b)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji działalności gospodarczej człowieka w środowisku geograficznym	0–1
----------------------	---	-----

1 p. – za podanie jednego pozytywnego i jednego negatywnego następstwa budowy zapory i elektrowni wodnej na Jangcy z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego

Przykład poprawnej odpowiedzi

Pozytywne następstwo

Dzięki energii elektrycznej pochodzącej z elektrowni wodnej w Chinach może zmniejszyć się produkcja energii w elektrowniach konwencjonalnych, a więc może ulec ograniczeniu emisja gazów i pyłów do atmosfery.

Negatywne następstwo

Budowa zbiornika powoduje zmiany w środowisku przyrodniczym (np. w mikroklimacie), wymusza migracje zwierząt.

c)

Tworzenie informacji	Ocenianie konsekwencji przemian gospodarczych we współczesnym świecie	0–1
----------------------	---	-----

1 p. – za podanie dwóch poprawnych korzyści gospodarczych dla Chin związanych z budową zapory i elektrowni wodnej na Jangcy

Przykład poprawnej odpowiedzi

- ograniczenie strat społecznych i gospodarczych związanych z wylewami Jangcy
- zaopatrzenie w energię południowej części Chin

Zadanie 32.

a)

Korzystanie z informacji	Wybranie najistotniejszych informacji dotyczących handlu zagranicznego	0–1
--------------------------	--	-----

1 p. – za poprawne przyporządkowanie nazw trzech krajów do danych statystycznych dotyczących handlu zagranicznego

Poprawna odpowiedź

W kolejności: Chiny, Stany Zjednoczone, Japonia

b)

Wiadomości i rozumienie	Przedstawienie czynników rozwoju handlu zagranicznego	0–1
-------------------------	---	-----

1 p. – za podanie poprawnej nazwy kraju należącego do NAFTA

Poprawna odpowiedź

Kanada lub Stany Zjednoczone

Zadanie 33.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością głównych regionów rolniczych świata	0–2
-------------------------	---	-----

2 p. – za przyporządkowanie czterech nazw regionów rolniczych do właściwych im opisów

1 p. – za przyporządkowanie dwóch lub trzech nazw regionów rolniczych do właściwych im opisów

Poprawna odpowiedź

A. Ameryki Łacińskiej

B. Północnoamerykański

C. Północnoafrykański

D. Australijsko-nowozelandzki

Zadanie 34.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością miejsc występowania konfliktów zbrojnych	0–1
-------------------------	--	-----

1 p. – za poprawne rozpoznanie na mapie dwóch obszarów konfliktów zbrojnych

Poprawna odpowiedź

W kolejności: 4, 6

Zadanie 35.

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością sieci transportu na świecie	0–2
-------------------------	---	-----

2 p. – za poprawne przyporządkowanie nazw czterech kanałów do właściwych im opisów

1 p. – za poprawne przyporządkowanie nazw dwóch lub trzech kanałów do właściwych im opisów

Poprawna odpowiedź

A. Panamski

B. Koryneki

C. Sueski

D. Kiloński

Zadanie 36.

Tworzenie informacji	Scharakteryzowanie problemu istniejącego w środowisku geograficznym na przykładzie inwestycji gospodarczych na dnie mórz	0–2
----------------------	--	-----

2 p. – za uzasadnienie trzema poprawnymi argumentami stwierdzenia, że budowa gazociągów może stanowić zagrożenie dla środowiska geograficznego mórz

1 p. – za uzasadnienie tego stwierdzenia dwoma poprawnymi argumentami

Przykład poprawnej odpowiedzi

- Duża długość gazociągu i wysokie ciśnienie gazu zwiększają możliwość wystąpienia awarii, której skutkiem może być wyciek gazu.
- Budowa gazociągu narusza dno morskie i siedliska żyjących tam organizmów.
- Budowa gazociągu może spowodować naruszenie szkodliwych substancji składowanych na dnie mórz (np. na dnie Morza Bałtyckiego amunicji zatopionej po II wojnie światowej).

Zadanie 37.

a)

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia i cech parków narodowych w Polsce	0–2
-------------------------	--	-----

2 p. – za podanie nazw i numerów na mapie czterech parków narodowych

1 p. – za podanie nazw i numerów na mapie dwóch lub trzech parków narodowych lub

1 p. – za podanie nazw czterech parków

Poprawna odpowiedź

PN Gór Stołowych – 4

Drawieński PN – 1

Bieszczadzki PN – 6

Roztoczański PN – 2

b)

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością rozmieszczenia parków narodowych na tle krain geograficznych Polski	0–1
-------------------------	---	-----

1 p. – za poprawne przyporządkowanie numerów dwóch parków narodowych do krain geograficznych Polski

Poprawna odpowiedź

Beskid Niski – 5

Karkonosze – 3